

ספרי' - אוצר החסידים - ליובאוויטש

רשימת

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

בענין ויקרא אל משה

יוצא לאור לש"פ צו, שבת הגדול, ערב י"א ניסן, ה'תשפ"ג

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושלש לבריאה

שנת הקהל

מאה ועשרים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע

ב"ה.

פתח דבר

לקראת ש"פ צו, שבת הגדול, יו"ד ניסן, ערב יום הבהיר י"א ניסן, יום הולדת הקכ"א של כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע – הננו מוציאים לאור מענה כ"ק אדמו"ר על חוברת „לקוטי שיחות" שי"ל לש"פ ויקרא תש"ל (ונדפסה לאח"ז בלקו"ש ח"ז ע' 20 ואילך) – משיחת ש"פ ויקרא תשכ"ה.

לתועלת המעיינים הוספנו ביאור בפרש"י ר"פ ויקרא – נערך על-פי מענה הנ"ל ע"י הרה"ת ר' מנחם מענדל (ברא"ל) שי' קפלן.

*

בתור הוספה – כמה מכתבים באנגלית (עם תרגום חפשי ללה"ק), שהגיעו אלינו מארכיון הדזוינט.

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד „הקיצו ורננו גו", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, „תורה חדשה מאתי תצא".

מערכת „אוצר החסידים"

ב' ניסן, ה'תשפ"ג, שנת הקהל
ברוקלין, נ"י.

RESHIMA

Copyright © 2023

by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / Fax (718) 774-2718 | editor@kehot.com / www.kehot.org

ORDERS:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213

(718) 778-0226 / Fax (718) 778-4148 | www.kehot.com

All rights reserved, including the right to reproduce this book or portions thereof in any form whatsoever, without prior permission, in writing from the publisher, except by a reviewer who wishes to quote brief passages.

The Kehot logo is a registered trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

Manufactured in the United States of America

ב"ה. מצורף — ליקוט לפ' ויקרא (הליקוט לפ' פקודי נמסור אח"כ)

הערה 30: בד"ה באתי לגני תשי"ב סעיף ה' וז"ל: "ואפילו לפני הוי". ולכן לא נאמר מי הוא הקורא³⁰ כי הוא ממקום עליון ונורא מאד אור א"ס הסובב כל עלמין, אתה קדוש שלמעלה משמך קדוש". ובהערות שם: כז) ראה זח"א קב, ב. לקו"ת ריש פ' ויקרא.

ועפ"י מ"ש שם כתבנו הערה 30.

אבל לכאורה א"מ: הענין ד"מקום עליון נורא מאד כו", "ובחינת "אתה קדוש" שנאמר בלקו"ת שם הוא לענין "שכן עליו הענין" שהי' במשכן, אבל בענין ויקרא אל משה מבואר שם שהוא בחינת "מלאך הברית" (היינו בחינת המלכות כד איהי שליחא מלעילא — שם, א, ד), ואיך שייך לומר על זה שהוא בחינת "אתה קדוש" שלמעלה מהוי? ובפרט שמבואר שם ובאזה"ת (בהוספות לויקרא) שבחינת "אני הוא הקורא" הוא למטה מבחינת "אני הוא המדבר", והרי גם בוידבר נאמר "וידבר הוי"?

יובן בהקדם דבלקו"ת פי' עפמש"כ בזהר דתרי עננא הוי אבל ביומא () אינו מחלק ביניהם אלא שבסיני הייתה קריאה או שעשה שביל (וכיון שבפשוטו של מקרא: 1) אין לחלק 2) לא כתיב קריאה — פרש"י שעשה שביל).

2) בסיני כתיב ומשה נגש אל הערפל (= בעב הענין) — י"א (הובא בבחי' דרק נגש אבל לא נכנס, אבל במכילתא שם דנכנס ו(אדרבה) לפנים מן הערפל. ועיינן בד"ה ומשה נגש — בבי' בחי' דחשך ענין וערפל — דהיינו בכתור (וכיון שפשוטו ש"מ ומשה נגש היינו הענין דויבוא בתוך הענין — פרש"י כהמכלתא)

בלקו"ת — בענין א' זעירא — ע"פ כלל הידוע דאתוןן זעירא במל'. מתאים לכמה ממד"א בתחלת ויק"ר. למ"ד שם שעז"נ — (ענווה היינו כתר כידוע) — עכצ"ל כן גם בפ"י א' זעירא (מל' בעלייתה בכתר). וי"ל שזהו היסוד ועפ"ז יובן מאמר אדה"ז () דא' זעירא דויקרא למע' מא' רבתי (— בבניה) דאדה"ר (דלא כבלקו"ת כאן). ועפ"ז ויקרא — למע' מהוי'.

באם ידפיסו — לעיין מקודם באזה"ת ד"ה ומשה נגש, ס"פ ויקרא, — האיך שם תיווך בין משנ"ת עה"פ ומשה נגש — ודתרי ענני.

בענין ויקרא אל משה*

בלתי מוגה

א. עה"פ¹ "ויקרא אל משה" פרש"י: "לכל דברות ולכל אמירות ולכל ציוויים קדמה קריאה לשון חיבה".

והנה², בקריאה כגון זו³ מסתבר שפירוש "קדמה" אינו רק קדימה בזמן, אלא גם קדימה במעלה. והיינו, שהקריאה "לשון חיבה" היא (גם) ענין בפ"ע, והיא למעלה מה"דברות", ה"אמירות" וה"ציוויים" שבתורה⁴.

וכמוכן גם מ"ש "ויקרא" סתם, ולא נאמר מי הוא הקורא ("ויקרא הוי" — כמו ב"דברות", "אמירות" ו"ציוויים", שבהם נאמר "וידבר הוי", "ויאמר הוי" וכיו"ב) — לפי שהקריאה של חיבה באה מהקב"ה בכבודו ובעצמו, כפי שהוא למעלה אפילו משם הוי, אלא "לא אתרמיז בשום אות כו"⁵. והיינו, שהקריאה היא "ממקום עליון ונורא מאד . . אור א"ס הסובב כל עלמין"⁶, בחי' "אתה קדוש" שלמעלה מ"שמך קדוש".

אבל לכאורה צריך להביין:

בלקו"ת* נתבאר, ש"ויקרא אל משה" הוא בחי' "מלאך הברית"⁷, שהוא בחינת המלכות "כד איהי שליחא מלעילא"¹⁰. ואיך שייך לומר שספירת המלכות היא בחי' "אתה קדוש", שלמעלה משם הוי"¹¹?

ישראל שניתן להם כלי חמדה".

(5) לקו"ת פינחס פ, ב. וראה זח"ג רנו, ב.

וראה לקו"ש שם ע' 25 הערה 45.

(6) לשון הלקו"ת ויקרא שם.

(7) ראה גם ד"ה ויקרא תשמ"ג ותשמ"ז שם.

(8) שם א, ד.

(9) זח"א שם.

(10) זח"ג קפז, א.

(11) ומה שזכר שם ענין ההמשכה

"ממקום עליון ונורא מאד כו" (כנ"ל בפנים),

ונתבאר שם שהוא בחי' "אתה קדוש" —

הוא לענין מ"ש (פקודי מ, לה) "כי שכן עליו

הענין" (כדלקמן בפנים), ולא לענין "ויקרא אל

משה".

(* נערך ע"י המו"ל ע"פ הרשימה דלעיל.

(1) ר"פ ויקרא.

(2) בהבא לקמן — ראה זח"א קב, סע"ב.

לקו"ת ר"פ ויקרא. ד"ה ויקרא תרע"ה (המשך

תער"ב ח"ד ע' א'רמד). תשל"ב (תו"מ סה"מ

ניסן ע' קכ ואילך). תשמ"ג (תו"מ תשמ"ג

ח"ב ע' 1145 ואילך). תשמ"ז (תו"מ תשמ"ז

ח"ב ע' 735 ואילך). תו"מ סה"מ שבט ע'

רפג. לקו"ש ח"ז ע' 18 והערה 35. שם ע' 24.

(3) משא"כ באם קורא אותו (לא משום

חיבה, אלא) משום "שלא יאמר אדם דבר

לחבירו אא"כ קוהו" (יומא ד, ב), שאז

אדרבה: הקריאה היא הכנה להדיבור ולמטה

ממנו.

(4) וכבמשנה (אבות פ"ג מ"ד): "חביבין

ויתרה מזו: בלקו"ת שם נתבאר¹², שבחי' "אני הוא הקורא"¹³ ("ויקרא אל משה") היא למטה מבחי' "אני הוא המדבר"¹³ ("וידבר הוי' אליו גו'"). ואם-כן, איך אפשר לומר שבחי' "אני הוא הקורא", שהיא למטה מבחי' "אני הוא המדבר", שבה נאמר "וידבר הוי'" — היא בחי' "אתה קדוש", שלמעלה משם הוי'?

ב. והביאור בזה, ובהקדם:

הכתוב "ויקרא אל משה" בא בהמשך למ"ש לפנ"ז¹⁴ "ולא יכול משה לבוא אל אוהל מועד כי שכן עליו הענן". ומבאר בלקו"ת שם¹⁵, ש"שכן עליו הענן הוא המשכת והשראת אור א"ס ב"ה ממקום עליון ונורא מאד שנאמר בו¹⁶ ישת חשך סתרו .. ולכן ולא יכול משה לבוא אל המשכן, כי לא הי' ביכולתו לקבל מבחינה זו דישת חשך סתרו שלמעלה מאד" (ולכן הוצרך לקריאה מיוחדת, "ויקרא אל משה", כדלקמן).

ומקשה בלקו"ת שם¹⁷: "הגם שבהר סיני נאמר¹⁸ ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר", הרי שהי' ביכולתו של משה לבוא "בתוך הענן"? ומביא ע"ז תירוץ הזהר¹⁹ "תרי ענני הוו, חד דעאל בי' משה, וחד דשארי על משכנא". והיינו, שהענן שהי' על הר סיני לא הי' במדריגה עליונה כ"כ כמו הענן ששכן על המשכן, ולכן הי' ביכולתו של משה להיכנס לתוך הענן שהי' על הר סיני, אף שלא הי' יכול "לבוא אל אוהל מועד כי שכן עליו הענן".

והנה, קושיא זו הקשו גם בגמרא²⁰, ותירצו באופנים אחרים: "ר' זריקא רמי קראי קמי' דר' אלעזר, ואמרי לה אמר ר' זריקא ר' אלעזר רמי, כתיב ולא יכול משה לבא אל אוהל מועד כי שכן עליו הענן, וכתיב ויבא משה בתוך הענן, מלמד שתפסו הקב"ה למשה והביאו בענן. דבי ר' ישמעאל תנא, נאמר כאן בתוך ונאמר להלן²¹ בתוך, ויבואו בני ישראל בתוך הים, מה להלן שביל דכתיב²² והמים להם חומה, אף כאן שביל". ונמצא, שלשיטת הש"ס אין חילוק בין הענן שהי' על הר סיני ובין

12) ראה גם אוה"ת ויקרא ע' ריח ואילך.	18) ס"פ משפטים.
13) ויק"ר פ"א, ט.	19) ח"ג ר"פ ויקרא (ב, ב).
14) פקודי שם.	20) יומא שם.
15) א, א ואילך.	21) בשלח יד, טז.
16) תהלים יח, יב.	22) שם, כב.
17) א, ריש ע"ב.	

הענין ששכן על אוהל מועד, ומה שהי' ביכלתו של משה להיכנס לתוך הענין שהי' על הר סיני הוא לפי "שתפסו הקב"ה למשה והביאו בענין" (ע"ד ענין הקריאה — "ויקרא אל משה" — שהי' באוהל מועד²³), או לפי שעשה לו הקב"ה שביל.

והנה, רש"י (עה"פ "ויבא משה בתוך הענין") פירש: "ענין זה כמין עשן הוא, ועשה לו הקב"ה למשה שביל בתוכו"²⁴. וטעם הדבר — כיון שבפשוטו של מקרא אין יסוד לחלק בין הענין שהי' על הר סיני ובין הענין ששכן על המשכן (כדעת הזהר), וגם לא נזכר בכתוב שם ענין הקריאה²⁵ ("תפסו הקב"ה למשה כו'", כדעת ר' זריקא), ולכן פירש כדעת תנא דבי ר' ישמעאל, ש"עשה לו הקב"ה למשה שביל בתוכו".

ג. וביאור מדריגת הענין שנכנס אליו משה בסיני — בפרטיות יותר:

כתיב²⁶ "ומשה נגש אל הערפל אשר שם האלקים", ופרש"י: "ערפל הוא עב הענין, שאמר לו²⁷ הנה אנכי בא אליך בעב הענין". והיינו, שבענין גופא, ערפל הוא בחי' "עב הענין", "במעבה הענין, וזהו ערפל"²⁸. והנה, בפירוש "ומשה נגש אל הערפל" — י"א²⁹ ש"נגש" בלבד, אבל "לא נכנס בתוך הערפל". כאדם המתקרב אל שער המלך ולא נכנס לפניו מן השער, וזהו לשון ומשה נגש". אבל במכילתא³⁰ איתא: "ומשה נגש אל הערפל — לפניו משלש מחיצות, חושך ענין וערפל³¹. חושך מבחוץ, ענין מבפנים, ערפל לפני ולפנים". ונמצא שלשית המכילתא לא זו בלבד שמשה נכנס אל הערפל, אלא אדרבה — נכנס לפניו מן הערפל. ובזה פירש רש"י³⁰ כדעת המכילתא, שמשה נכנס "לפנים משלש מחיצות, חושך ענין וערפל". וטעם הדבר — כיון שבפשוטו של מקרא מ"ש "ומשה נגש אל הערפל" הוא אותו המאורע ד"ויבא משה בתוך הענין"³², ולכן צ"ל שגם "נגש אל הערפל" פירושו שנכנס בתוך הערפל.

וקריאה זו במקום דיבור היא". — המו"ל.
 26 יתרו כ, יח.
 27 שם יט, ט.
 28 פרש"י עה"פ.
 29 הובא בבחי' עה"פ. וראה גם רמב"ן שם כ, טו.
 30 עה"פ.
 31 ואתחנן ד, יא.
 32 ראה לקו"ש שם הערה 10 — שכן

23 ראה גם תו"מ תש"נ ח"ב ע' 461.
 24 בביאור פרש"י זה — ראה גם לקו"ש חט"ז ע' 275 ואילך (באו"א).
 25 לכאורה הכוונה — שלא נזכר בכתוב ענין הקריאה בשייכות לביאת משה בתוך הענין (כי אם שני פסוקים לפניו, בהפסק הכתוב "ומראה כבוד ה' גו'". וראה אוה"ח ר"פ ויקרא שקריאה זו "אצטריכא לגופא, שקרא לו לעלות לשבת בהר ארבעים יום ..

ובביאור ענין ג' בחינות אלו (חושך ענן וערפל), איתא בד"ה ומשה נגש להצ"צ³³, שהן כנגד "ג' ראשונות", כתר חכמה בינה. ובזה גופא מביא שם שני אופנים: בסדר דמלמטה למעלה — חושך הוא בינה, ענן הוא חכמה, וערפל הוא כתר; ובסדר דמלמעלה למטה — חושך הוא כתר, וענן וערפל הם חכמה ובינה.

וכיון שלשיטת (המכילתא ו)רש"י הערפל הוא לפנים (ולמעלה) מהחושך והענן, היינו שסדרם הוא מלמטה למעלה — נמצא שבחי' "ערפל", שהיא המדריגה שאלי' (ולפנים ממנה) נכנס משה (ע"י השביל ש"עשה לו הקב"ה"), היא בחי' הכתר.

ד. וע"פ כל האמור יש לומר, שהמדריגה שממנה היתה הקריאה למשה ("אני הוא הקורא") תלוי' במחלוקת הזוהר (שלשיטתו קאי בלקו"ת) והש"ס (שבשיטתו אזיל רש"י) אם "תרי ענני הוור", והענן שאליו נכנס משה בהר סיני הוא למטה ממדריגה מהענן שכיסה את המשכן, או שענן אחד הוא.

ובהקדם המבואר בלקו"ת שם³⁴, ש"פי' ויקרא אל משה היינו המשכת הארה אל משה, והארה זו הוא ענין אל"ף זעירא דויקרא. . היינו הארת הכתר כמו שנמשך למטה על ידי צמצום, ומבחינה זו הוא שויקרא אל משה, ונמשך לו הארה, שעל ידי זה יוכל אחר כך לבוא אל אוהל מועד אשר שכן עליו הענן כו". והיינו ע"פ הכלל הידוע³⁵ ש"אתון זעירין במלכות", ובנדוד"ד — בחי' המלכות "כד איהי שליחא מלעילא" (כנ"ל ס"א).

והנה, בויקרא רבה³⁶ ישנם כו"כ מאמרי רז"ל בביאור הכתוב "ויקרא אל משה", והביאור דלעיל — ש"ויקרא" קאי על בחי' המלכות — מתאים לכמה מהמ"ד שם³⁷.

חנילאי פתח (תהלים קג, כ) ברכו ה' מלאכי גבורי כח עושי דברו וגו' . . לשמוע בקול דברו . . כל ישראל עומדים לפני הר סיני . . ומשה שומע קול הדיבור עצמו וחי', תדע לך שהוא כן, שמכולן לא קרא אלא למשה, לכך נאמר ויקרא אל משה". שם פסקא ד: "ר' אבין בשם ר' ברכי' סבא פתח (שם פט, כ) אז דברת בחזון לחסידך וגו' . . זה משה שנדבר עמו בדיבור ובחזון . . אתיא כי ההיא דאמר ר' תנחום בר חנילאי . . כל ישראל עומדין לפני הר סיני . . ומשה שומע קול הדיבור

הוא עכ"פ לדעה הא' בפרש"י עה"פ (משפטים כד, טז) "ויקרא אל משה ביום השביעי".

(33) נדפס בקונטרס בפ"ע (קה"ת תשכ"ה), ולאח"ז — באוה"ת יתרו ע' א"ח ואילך.

(34) א, ב.

(35) ראה רמ"ז ומק"מ לזח"ג ר"פ ויקרא (ב, א). מאו"א אות אל"ף סנ"ב. תו"מ סה"מ סיון ע' שעה. וש"נ.

(36) בתחלתו.

(37) ראה שם פסקא א: "ר' תנחום בר

אבל למ"ד שם³⁸ שע"ז נאמר³⁹ "כי טוב אמר לך עלה הנה מהשפילך לפני נדיב", "אמר לו הקב"ה עד מתי את משפיל עצמך, אין השעה מצפה אלא לך, תדע שהוא כן שמכולן לא קרא הדיבור אלא למשה, ויקרא אל משה", היינו שהכתוב רומז לענוותנותו של משה, שענווה היא בכתו (כידוע⁴⁰) — עכצ"ל כן גם בביאור ענין "ויקרא אל משה", שקריאה זו היא מבחי' הכתו. ומה שנכתב באל"ף זעירא (שהיא בחי' מלכות, כנ"ל) — צ"ל שהכוונה היא למלכות (לא "כד איהי שליחא מלעילא", "כמו שנמשך למטה על ידי צמצום", דהיינו בירידתה מלמעלה למטה, אלא אדרבה —) בעלייתה בכתו⁴¹.

ומובן, שלפי שיטה זו בחי' "ויקרא אל משה" ("אני הוא הקורא") היא למעלה משם הוי', המורה על אוא"ס בהתלבשותו בזכמה⁸.

ה. וע"פ כל האמור יובן שאין להקשות מהמבואר בלקו"ת שבחי' "אני הוא הקורא" ("ויקרא אל משה") היא בחי' המלכות, למטה מבחי' "אני הוא המדבר" ("וידבר הוי'"), על המבואר לעיל ("ס"א) בשיטת רש"י שבחי' "ויקרא אל משה" היא למעלה משם הוי' :

בלקו"ת — קאי בשיטת הזהר, ש"תרי ענני הוו", והענן שהי' על הר סיני (שעליו נאמר "ויבא משה בתוך הענן") לא הי' במדרגה עליונה כ"כ כמו הענן ששכן על המשכן, שהי' "ממקום עליון ונורא מאד שנאמר בו ישת חשך סתרו .. ולכן ולא יכול משה לבוא אל המשכן, כי לא הי' ביכולתו לקבל מבחינה זו דישת חשך סתרו שלמעלה מאד". ולכן הוצרך משה ל"המשכת הארה .. מאתון זעירין, היינו הארת הכתו כמו שנמשך למטה על ידי צמצום", שהיא "מדת מלכותו ית' .. כד איהי שליחא

דויקרא היא למעלה מאל"ף רבתי דאדה"ר (דה"י בתחלתו), דלא כמ"ש בלקו"ת שם ש"בד"ה נאמר אדם באלף מאתון ורברבן, והוא בחי' אדה"ר כמו שהי' לפני החטא, שהי' במדרגה גבוה מאד נעלה", למעלה ממרע"ה (ראה גם לקו"ש שם ע' 3 ואילך). וע"פ המבואר בפנים יובן, שהמבואר בלקו"ת קאי להשיטה שאל"ף זעירא זו היא במלכות בירידתה, ואילו מאמר אדה"ז הנ"ל קאי להשיטה שהיא במלכות בעלייתה בכתו, וממילא היא למעלה מאל"ף רבתי דאדה"ר שהיא בבינה (כי "אתון ורברבין בנינה" — ראה בהנסמן לעיל הערה 35).

עצמו כו". שם פיסקא ו: "ר' תנחומא פתח (משלי כ, טו) יש זהב ורב פנינים וכלי יקר שפתי דעת .. לפי שהיתה נפשו של משה ענומה עליו .. א"ל הקב"ה חייך שדיבורך חביב עלי יותר מן הכל, שמכולן לא קרא הדיבור אלא למשה כו". ועוד.

(38) פיסקא ה.

(39) שם כה, ז.

(40) ראה ספר הלקוטים (דא"ח להצ"צ) ערך ענוה בתחלתו (ע' שיד ואילך). וש"נ.

(41) וי"ל שזהו היסוד למאמר אדה"ז (ס"ה ש'ש"ע ע' 68 ואילך — הובא ונתבאר בלקו"ש חיי"ז בתחלתו), שאל"ף זעירא

מלעילא", כדי "שעל ידי זה יוכל אחר כך לבוא אל אוהל מועד אשר שכן עליו הענן".

וכיון שלפי שיטה זו "ויקרא אל משה" הוא בחי' המלכות — הרי מובן ש"אני הוא הקורא" הוא למטה מ"אני הוא המדבר", שהוא בחי' שם הוי' ("וידבר הוי'").

משא"כ רש"י קאי בשיטת הש"ס, שהענן שהי' על הר סיני הוא באותה מדריגה כמו הענן ששכן על המשכן, ועליו נאמר "ויבא משה בתוך הענן" (ע"י ש"עשה לו הקב"ה שביל בתוכו"), ובזה גופא — "לפנים משלש מחיצות, חושך ענן וערפל", דהיינו בחי' הכתר (כנ"ל ס"ג). ונמצא שהי' ביכולתו של משה לקבל מבחי' הכתר עצמו (ע"י השביל שעשה לו הקב"ה), ולא הוצרך ל"הארת הכתר כמו שנמשך למטה על ידי צמצום".

ולכן לפי שיטה זו אין האל"ף זעירא ד"ויקרא" מורה על בחי' המלכות בירידתה מלמעלה למטה ("כד איהי שליחא מלעילא"), אלא על בחי' המלכות בעלייתה בכתר, ובאופן זה "אני הוא הקורא" הוא למעלה מ"אני הוא המדבר", שהוא בחי' שם הוי'.

הוספה

March 4, 1945

בי"ה

The Joint Distribution Committee
270 Madison Ave.,
New York, N.Y.

Gentlemen:

The Merkos L'Inyonei Chinuch — the central organization for Jewish education operating under the auspices of my venerable father-in-law, Rabbi Joseph I. Schneersohn, the Lubavitcher Rabbi שליט"א — receives numerous requests from overseas, particularly the liberated areas in Europe, for various religious articles, such as Tefillin, Mezuzoth, Taleisim, prayer books, Chumashim, etc. These articles are sent by our organization free of charge. However, in view of the large numbers now urgently requested, we wish to ask you whether you would be able to offer us any assistance in the procurement of shipping space for a sizable transport of such religious articles to the liberated areas of Europe?

Your early reply will be greatly appreciated.

Very truly yours,

Rabbi Mendel Schneerson,
Chairman, Exec. Committee.

מצילום האגרת. נכתבה על נייר המכתבים של המל"ח.

[תרגום חפשי]

ב"ה. 4 במרץ, 1945 [י"ט אדר, תשי"ה]

ועדת החלוקה המאוחדת (הדזינט),
270 מעדיסאן עוועניו,
ניו יארק, נ.י.

אדונים נכבדים:

המרכז לעניני חינוך — הארגון המרכזי לחינוך יהודי הפועל תחת נשיאות כבוד קדושת מורי וחמי, רבי יוסף י. שניאורסאהן, אדמו"ר מליובאוויטש שליט"א — מקבל ריבוי בקשות מעבר לים, בעיקר מהאיזורים המשוחררים באירופא, עבור תשמישי קדושה שונים, כגון תפילין, מזוזות, טליתים, סידורים, חומשים וכדומה. תשמישי קדושה אלו נשלחים ע"י ארגוננו חנם אין כסף. ביחד עם זה, לאור הריבוי הגדול המבוקש עתה באופן דחוף, מבקשים אנו לשאלם אם יוכלו להציע לנו איזה סיוע בהשגת מקום פנוי לשילוח משלוח גדול של תשמישי קדושה אלה לאיזורים המשוחררים באירופא?
נעריך מאד אם ישיבנו בהקדם האפשרי.
בכבוד,

הרב מענדל שניאורסאהן,
יו"ר ועד הפועל

ב

Kislev 6

ב"ה

December 10, 1945

Joint Distribution Committee
270 Madison Avenue
New York City

Gentlemen:

Since the day the people in the concentration camps of the war-torn countries were freed, a steady contact was developed with them. The Jews of these countries turned to us with pleas for various kinds of Religious literature and textbooks, and especially

תשמישי קדושה אלו נשלחים ע"י ארגוננו חנם אין כסף: יצויין כי עם תום המלחמה הוקמה לשם זה קרן מיוחדת שנקראה בשם "קרן המצות", היא קרן הספקת מזוזות ציצית ותפילין (ליהודים המוצלים מעבר לים) שע"י המל"ח. עוד אודות קרן זו — ראה אג"ק ח"ב אגרת רמ, ובהנסמן בהערות שם.

ב

מצילום האגרת. נכתבה על נייר המכתבים של המל"ח.

books designed for Jewish education. From the books and brochures which are published by us, we already sent out to all our places of contact many thousands of copies, free of charge.

Our financial status, however, makes it impossible for us to supply these people with all the books which are not published by us, and obviously, we are forced to purchase same from other publishing houses and book stores. The books which I refer to are Chumoshim, Gemoras, Shulchan-Oruch, etc.

We request, therefore, that you buy through your own channels, the amount of religious books of which they are in dire need, and then turn them over to us, so that we may be able to ship same to the people of Europe.

The amount which we must have at present is:

- 500 Chumoshim with Rashi
- 200 Tenach-Neveim Reshonim (Preferably with commentaries of Rashi).
- 50 Complete sets of Tanach
- 500 Tehilim (Psalms)
- 100 Gemoras — Baba Metizah.
- 100 Gemoras — Baba Kamma
- 50 Gemoras — Baba Basreh
- 50 " — Kidushin
- 50 " — Gitin
- 10 Complete Shaas
- 200 Kitzur Shulchan-Oruch
- 10 Sets Complete Shulchan-Oruch

Knowing of your interest in helping our brethren in every way, materially, and spiritually, we hope that you will accept our request, and have the above ordered at once.

Assuring you of our appreciation, and with best wishes, I remain

Sincerely yours,

Rabbi Mendel Schneerson
Chairman Exec. Committee

[תרגום חפשי]

ב"ה. ו' כסלו

10 בדצמבר, 1945

ועדת החלוקה המאוחדת (הדזינט),

270 מעדיסאן עוועניו,

ניו יארק סיטי

: אדונים נכבדים:

מאז יום שחרורם של אנשי מחנות הריכוז אשר במדינות רצוצות המלחמה, התפתח קשר קבוע עמהם. בניי שבאותן מדינות פנו אלינו בבקשות לספרי קודש וספרי לימוד מסוגים שונים, ובעיקר ספרים המיועדים לחינוך יהודי. מהספרים והחוברות היוצאים לאור על ידינו, כבר שלחנו לכל המקומות העומדים בקשר עמנו כמה וכמה אלפי טופסים חנם אין כסף.

ביחד עם זה, מצבנו הכספי מונע בידינו מלהספיק לאנשים אלו את כל הספרים שאינם יוצאים לאור על ידינו, וכמובן מוכרחים אנו לקנותם מהוצאות וחנויות ספרים אחרות. בספרים אלו כוונתי לחומשים, גמרות, שולחן-ערוך וכדומה.

בהתאם להאמור, בקשתנו שיקנו הם, ע"י צנורותיהם שלהם, את כמות ספרי הקודש הנחוצים להנ"ל באופן הכי דחוף, ואח"כ למוסרם אלינו, כדי שנוכל לשלחם לאנשי אירופא.

הכמות הנחוצה לנו עתה היא:

500	חומשים עם רש"י
200	תנ"ך-נביאים ראשונים (עדיף עם פירושי רש"י).
50	סעט שלמים של תנ"ך
500	תהלים
100	גמרות — בבא מציעא.
100	גמרות — בבא קמא
50	גמרות — בבא בתרא
50	" — קידושין
50	" — גיטין
10	שי"ס שלמים
200	קיצור שולחן ערוך
10	סעט שלמים של שולחן ערוך

בידענו על התעניינותם לסייע לאחינו בכל הדרכים, בגשמיות וברוחניות, תקותנו שיקבלו את בקשתנו, ויזמינו את האמור לעיל תיכף ומיד.

בהערכה רבה, בכבוד ובברכה,

הרב מענדל שניאורסאהן,

יו"ר ועד הפועל

ג

4th Chanukah Light 5711
Brooklyn, N.Y.

ב"ה

Dr. Joseph J. Schwartz
c/o Joint Distribution Committee
270 Madison Avenue
New York, N.Y.

Dear Dr. Schwartz:

Our representative, the director of our European office in Paris, Rabbi Benjamin Gorodetzky, has informed me of his visit with you last week, and of your warm interest in our work, as well as of your promise to continue to cooperate with us within the limits of your ability. For this I want to thank you very much.

I also wish to extend to you my felicitations upon your appointment to the UJA post. I am sure that you will approach your new responsibilities with your usual earnest attitude and understanding of the needs of orthodox Judaism. I am further confident that in view of your long time association with the JDC, you will maintain your interest in that organization and your influence will be felt there. Thus I hope that you will also continue to take an interest in our work and will extend to us your invaluable cooperation.

Wishing you much success in your public work as well as in your personal affairs. materially and spiritually, and with Chanukah greetings,

Cordially yours,

Rabbi Mendel Schneerson

ג

מצילום האגרת. נכתבה על נייר המכתבים של המל"ח.

[תרגום חפשי]

ב"ה. נר רביעי דחנוכה, תשי"א
ברוקלין, נ.י.

ד"ר יוסף י. שווארץ
אצל ועדת החלוקה המאוחדת (הדזוינט),
270 מעדיסאן עוועניו,
ניו יארק, נ.י.

ד"ר שווארץ הנכבד :

בא כחנו, מנהל לשכתנו האירופית בפאריז, הרב בנימין גאראדעצקי, הודיע לי על ביקורו אצל כבי בשבוע העבר, ועל התענינותו החמה בעבודתנו, וכן על הבטחתו להמשיך לשתף עמנו פעולה לפי מדת יכולתו. על זה הנני מודה לו במאד.

כן ברצוני להביע לו איחולי על מינויו לתפקידו במגבית היהודית המאוחדת. בטוחני שיפנה אל תחומי האחריות החדשים המוטלים עליו, כדרכו, מתוך גישה רצינית והבנת צרכי היהדות האורתודוקסית. כן מובטחני כי לאור הקשר הממושך שלו עם הדזוינט, ימשיך בהתענינותו בארגון זה, והשפעתו תהיי מורגשת שם. הנני מקווה איפוא כי ימשיך להתעניין גם בעבודתנו, ויושיט לנו את שיתוף הפעולה רב הערך שלו.

בברכת הצלחה רבה בעבודתו הציבורית, וכן בענייני הפרטיים, בגשמיות וברוחניות, ובברכת חנוכה,

בהוקרה,

הרב מענדל שניאורסאהן

ד"ר יוסף י. שווארץ: מלפנים — ת"ש-תש"ט — יו"ר מועצת הדזוינט באירופא, ולאח"ז — תש"י-תשי"א — מנכ"ל הדזוינט, ובשנת תשי"א נתמנה להיות סגן יו"ר הנהלת המגבית היהודית המאוחדת. אגרות אליו — אג"ק אדמו"ר מהור"י צ"ח אגרת ה'שכא, ובהנסמך בהערות שם. וראה אודותיו גם אג"ק ח"ה אגרת א'רמו. א'שמג. ח"כ אגרת ז'תעה (ריש ע' ל).

ך

12 Shevat 5712
Brooklyn, N.Y.

ב"ה.

Mr. Moses A. Leavitt,
Executive Vice-Chairman,
Joint Distribution Committee,
270 Madison Avenue,
New York 16, N.Y.

Dear Mr. Leavitt:

This is to acknowledge with sincere thanks receipt of your letter of January 29th, as well as of the set of the Babylonian Talmud, which the JDC, in cooperation with the American Military, reprinted in Germany. It will make a prized addition to our library, and your thoughtfulness is greatly appreciated.

The Babylonian Talmud, our Oral Law, which goes hand-in-hand with our Written Law (the Bible), represents our greatest and most sacred spiritual heritage, the very soul of our people, and the light of our exile. The reprinting of this vast treasure would have been an occasion for rejoicing at all times. In our present day, after the Hitlerite hordes had destroyed a great many of our living Talmudists together with their holy books and the famous European Hebrew presses, the reprinting of the Talmud is not only a fitting monument to our great tragedy, but it fills an urgent need. That it was printed in the very country which had set out to spread a blanket of darkness over the whole world, adds a touch of Divine justice.

What is further worthy of note is that the JDC took the initiative in rendering this great public service. It demonstrates that this organization is alive to the vital spiritual needs of our people. The long record of cooperation which the JDC extended to my father-in-law of sainted memory in his lifelong work for the

ך

perpetuation of our sacred heritage, which has proved consistent throughout its dealings with Lubavitch to this day, bears this out. I sincerely hope and pray that the JDC will be in a position to enlarge this most valuable contribution to the spiritual rehabilitation of our people, commensurate with the growth and expansion of our work in Europe, North Africa, and our Holy Land.

Please accept my fullest appreciation of your personal interest and cooperation, as well as of those of your colleagues in the leadership of the Joint Distribution Committee and its European Executive Council.

With prayerful wishes,

Cordially yours

M. Schneerson

[תרגום חפשי]

ב"ה. י"ב שבט, ה'תשי"ב
ברוקלין, נ.י.

מר משה א. לעווית,
סגן יו"ר ההנהלה,
ועדת החלוקה המאוחדת (דזוינט),
270 מעדיסאן עוועניו,
ניו יארק 16, נ.י.

מר לעווית הנכבד:

הנני בזה לאשר בתודה לבבית קבלת מכתבו מה-29 בינואר, וכן הסעט של תלמוד בבלי שנדפס מחדש בגרמני ע"י הדזוינט בשיתוף צבא ארה"ב. סעט זה יהי תוספת חשובה לספרייתנו, והננו מעריכים מאד את שימת לבו.

מר משה א. לעווית: אגרת אליו — אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"ט אגרת ג'קסט. תלמוד בבלי שנדפס מחדש בגרמני ע"י הדזוינט בשיתוף צבא ארה"ב: על דף השער (של י"ט כרכי הש"ס) נכתב: "יצא לאור ע"י ועד אגודת הרבנים באזור האמריקאי באשכנז, בסיוע שלטון הצבא דארצות הברית והדזוינט בגרמני" — מינכן-היידעלבערג, תש"ט; ומעבר לדף השער מתואר בקצרה השתלשלות הדפסתו, ובין הדברים שם: "ברוך שהחינו וקימנו והגיענו לזמן הזה — הדפסת הש"ס! .. עוד חקוק בזכרונו היטב אותו יום המר, הופ[ע]ת הפקודה בגיטו, משלטון הרשע הנצים ימ"ש, לאסוף את כל הספרים אל מקום אחד, בכדי להוציאם לכלותם, וסכנת מות היתה צפויה לזה אשר יסתיר ספר אחד. אויבנו התחכמו עלינו לא

תלמוד בבלי, שהוא התורה שבעל-פה, ההולכת בד בבד עם התורה שבכתב (התנ"ך), הוא מורשתנו הרוחנית הגדולה והקדושה ביותר, עצם נשמת עמנו והאור המאיר את גלותנו. הדפסתו מחדש של אוצר עצום זה ראוי להיות מאורע משמח בכל עת. בזמננו, לאחר שחילות היטלר השמידו רבים מאד מלומדי התלמוד החיים, יחד עם ספרי הקודש שלהם ובתי הדפוס העבריים המפורסמים באירופא – הדפסת התלמוד מחדש אינה רק מצבת זכרון ראוי לאסוננו הגדול, אלא היא ממלאה צורך חיוני. הדפסתו באותה מדינה עצמה שיצאה לפרוש כסות של חושך על העולם כולו, מוסיפה בזה נופך של צדק אלקי.

עוד דבר הראוי לציון הוא, שהדזוינט הוא שנטל את הזימה להביא לידי פועל ענין זה לשירות הציבור. זוהי הוכחה שארגון זה ער לצרכיו הרוחניים החיוניים של עמנו. הפרשה הארוכה של שיתוף הפעולה שהושיט הדזוינט לכ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע בעבודתו כל ימי חייו להמשך קיומה של מורשתנו הקדושה, ואשר עקביותו נתבררה במשך כל התעסקותו עם ליובאוויטש עד היום הזה, מעידה על זה. הנני מקווה ומתפלל בכל לבי שהדזוינט יהי במצב שיוכל להגדיל תרומה חשובה ביותר זו לשיקומו הרוחני של עמנו, בהתאם לצמיחתה והתרחבותה של עבודתנו באירופא, בצפון אפריקא ובארצנו הקדושה.

יקבל נא את מלוא הערכתי על התעניינותו ושיתוף הפעולה שלו באופן אישי, וכן של חבריו בהנהלת הדזוינט ובוועד הפועל האירופאי שלו.

בחוקרה ובאיחולים לבביים,

מ. שניאורסאהן

להשמיד אותנו בלבד אלא גם להדאיבנו ביותר כל עוד רוח חיים בקרבנו מצאו, כי נטילת ספר מעם הספר זהו פצע עמוק שנשמת ישראל שאין מעלה ארוכה .. ברחמי המרובים של השי"ת השאיר שארית פליטה, שרידי חרב שנצולו מידי הרשעים הארוזים, אך בלי ספר בידם. בשנת תש"ו אחרי רוב השתדלות עלה בידנו להדפיס מסכתות קדושין [נ]נדרים .. אולם ש"ס שלם ביחד עדיין הוא יקר המציאות ואינו כמעט בנמצא אצלנו .. במשך הזמן שאפנו להוציא את הש"ס בשלמותו אבל לזה דרושה הוצאה מרובה מה שאינה ביכולתנו, לפיכך פנינו לשלטון הצבא האמריקאי באשכנז שהם יאפשרו לנו את הוצאת הש"ס .. ובקשתנו נתמלאה בעה"ת .. כדאי להעיר, שבמשך ימי גלות ישראל הארוך .. זהו הפעם הראשונה בדברי ימי ישראל שממשלה תעזור להוציא את ספרי התלמוד אשר הם חיינו ואורך ימ[נ]נו .. מלבד הנ"ל השתתף בהוצאה זו ה"דזוינט". אותה חברת העזרה העניקת שעבודת ההצלה שלה מקפת את כל ענפי החיים שלנו, מלבד תמיכתה בחיים החומריים, תומכת גם כן בחיי הרוח הוצאת ספרים .. בשם היהדות החרדית אנו מביעים את תודתנו העמוקה לצבא ארצות הברית ול"דזוינט" בעד זה כר."

מוקדש
לחיזוק ההתקשרות לנשיאנו
כ"ק אדמו"ר זי"ע

בקשר עם יום הבהיר י"א ניסן
יום הולדת הקכ"א

ולזכות

שלמה חיים בן רבקה

בקשר עם יום הולדתו החמישים
לאורך ימים ושנים טובות ובריאות
מתוך אושר, שמחה והרחבה בגו"ר
ולשנת הצלחה רבה ומופלגה בעבודתו הק'
ונחת רוח חסידותי מכל יוצאי חלציו
ברוב טוב גשמי ורוחני ומתוך שמחה וטוב לבב
ויצליח בכל אשר יפנה באופן דלמעלה מדרך הטבע

נדפס על ידי ידידיו ומוקיריו
שיחיו לאורך ימים ושנים טובות ובריאות